

ЎЗБЕКИСТОН
РЕСПУБЛИКАСИ
ОЛИЙ ВА ЎРТА
МАХСУС ТАЪЛИМ
ВАЗИРЛИГИ

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ
ПЕДАГОГИКА
УНИВЕРСИТЕТИ

**«ЗАМОНАВИЙ УЗЛУКСИЗ ТАЪЛИМ СИФАТИНИ
ОШИРИШ: ИННОВАЦИЯ ВА ИСТИҚБОЛЛАР»
ХАЛҚАРО ИЛМИЙ-АМАЛИЙ МАСОФАВИЙ КОНФЕРЕНЦИЯ
24 АПРЕЛЬ, | 2020 ТОШКЕНТ**

**«ПОВЫШЕНИЕ КАЧЕСТВА СОВРЕМЕННОГО НЕПРЕРЫВНОГО
ОБРАЗОВАНИЯ: ИННОВАЦИИ И ПЕРСПЕКТИВЫ»
МЕЖДУНАРОДНАЯ НАУЧНО-ПРАКТИЧЕСКАЯ ДИСТАНЦИОННАЯ КОНФЕРЕНЦИЯ
24 АПРЕЛЬ, | 2020 ТАШКЕНТ**

**«IMPROVING THE QUALITY OF MODERN CONTINUOUS
EDUCATION: INNOVATION AND PROSPECTS»
INTERNATIONAL SCIENTIFIC AND PRACTICAL REMOTE CONFERENCE
24 APRIL, | 2020 TASHKENT**

COVID-19 БИРГА ЕНГАМИЗ!
ПОБЕДИМ COVID-19 ВМЕСТЕ!
BEAT COVID-19 TOGETHER!

TDPU.UZ

5. Tadqiqot davomida Tanbur chizig'larida aks etgan Xorazm maqomlarining usul, parda tuzilishi tadqiq va tahlil qilish shuni ko'rsatdiki. Xorazm maqomlarining ichki tuzilishidagi Dutor maqomlari alohida o'rganilganidir.

Dutor maqomlarining parda va usul tuzilishi, umumiy tuzilishi bir qancha jihatlardan Tanbur maqomlardan farq qilishi. SHashmaqomda uchraydigan namudlar kuy yoki ashulaning ma'lum bir parchasi (qismi)ning turli sho'hbalar tarkibida ko'rinishi. Dutor maqomlarida bu ko'rinish qisman ifodalanganligi yoritildi.

6) Xorazm xalfachiligida aks etgan kuy xonalari, bozgo'y va avjlar aniq berilgan. Usullar ko'rsatilgan. An'anaviy ijrolarni tahlil qilish shuni ko'rsatdiki, ba'zi kuylarning usullari kuy xonalariga to'la yetmay qoladi. Ba'zi xonalar mullaqo tushib qolgan. Avjlar qolib ketgan. Dutor maqomlarini an'anaviy notada tiklash esa ana shu kamchiliklarni to'ldirishi shubhasiz.

XX asr o'rtalariga kelib, Xorazmda Dutor maqom yo'llaridan an'anaviy ijro uslubda ko'p qo'lmagan, faqatgina to'rt-beshta kuy ijro etilar edi. "Roviy", "Miskin", "Drazibom", "Aliqambar" kabilar xalq sozandalari xotirasida saqlanib bizgacha yetib kelganlari shular jumlasidandir.

Zolan, kuylarni asl holatda ijro qilish, ularni buzmasdan, boshqacha so'z matnlari qo'ymasdan, xonalar, pardalarga putur yetkazmasdan ijro qilish milliy merosni asrab-avaylash shu maqsaddir.

Фойдаланилган адабиётлар рўйхати

1. Malyoqubov O. Og zaki an'anadagi professional muzika asoslariga kirish. T., 1983.

2. Ibrohimov O. Maqom va makon. T., 1997.

3. S. Saidiy Markaziy Osiyo Madaniyatida utrama cholg'ular (o'zbek va tojik musiqa an'analari muholida). "Musiq" nashriyoti. Toshkent 2005-yil.

SHAXS KAMOLOTINI RIVOJLANTIRISHDA MUSIQIY ESTRADA IJROCHILIGINING TARBIVAVIY AHAMIYATI

Xasanova Navbahor-

Izzax davlat pedagogika instituti San'atshunoslik fakulteti
Musiqiy ta'lim kafedrasida o'qituvchisi

Musiqiy estrada insonga tez ta'sir etuvchi emotsional hissiyotni faol rivojlantiruvchi vositadir. Inson musiqa bilan ona allasi orqali tanishib, umrbot musiqadan zavq topa oladi. Umuman, musiqa inson uhiyatining ajralmas qismi bo'lib hisoblanadi. Musiqa madaniy hayotimizda keng qo'llanilgan, inson shaxsiyatini rivojlantirishda muhim ahamiyat kasb etadigan san'at turidir.

Musiqiy estrada tarbiyasi, nafosat tarbiyasining asosiy va murakkab qirralaridan biri bo'lib, shaxsni qo'llantiradi va ma'naviy dunyoqarashini shakllantiradi. Ushbu tizim inson hissiyotiga kuchli ta'sir ko'rsatish imkoniyatiga ega bo'lib, o'quvchilarni nafosat olamiga olib kirish va ahloqiy tarbiyalashning muhim vositasidir.

Milliy madaniyatimiz bobokallorlari Abu Nasr Al Farobiy «Bu fan tanning sog'ligi uchun muhimdir», bobomiz Shayx Sa'diy «Musiq a odam ruhining yo'ldoshidir» - degan edilar.

Shu bois o'quvchilarda inson ma'naviyatini tarkibiy qismi bo'lgan musiqa madaniyatini tarbiyalash musiqa tarbiyasining bosh maqsadi bo'lib turadi. Bu olly maqsadni amalga oshirish shu maqsadga quyidagilarga amal qilish zarur.

1. O'quvchilarda musiqa madaniyatiga bo'lgan qiziqish va mehr muhabbatni oshirish.
2. Musiqiy faoliyatlar jarayonida badiiy ijodkorlik va his - tuyg'ularini rivojlantirish.
3. Musiqiy asarlarning badiiyligi, g'oyaviy mazmuni vositasida o'quvchilarni ahloqiy estetik tarbiyalash.
4. Musiq darslarida kasb hunar va mehnatga nisbatan o'quvchilarda ishtiyoq o'yog' otish.
5. Estrada xonandachiligiga xos ovoz, ritm, salohiyat va intiluvcha ijodkorlikning kasbiy mahorati va professionalligini qo'lga kiritish, bunda: (ovoz apparatini xususiyatlari, binnigi, guligi, ishkami, qo'lasasi va sunniy falsedan foydalanish usullari).
6. Turli janr va ifodaviylikning badiiyligi va suxanronlik nag'malari, qiroati va maqomiga mos usullari (ustoz- shogird tizimi).
7. Estrada cholg'u yo'nalishi, bunda: Klassik gitara, electron sunniy gitaralar, sintezator usullari utrama zarbli cholg'ular, kongo, kastet, maracas, milliy cholg'ular tarovati qo'shilishidagi

janrlar va sunniy tovushlardan foydalanish usullaridir.

Mazkur maqsad va vazifalarni amalga oshirish o'qituvchining professional va ahloqiy qiyofasiga bog'liq. Shuni ham ta'kidlash joizki, har qanday san'atkor ham maktab yoki kollejdagi egallagan kasbi (spesifikasiga qarab) bo'yicha musiqa darstarini olib bora olmaydi. Buning uchun musiqa o'qituvchisi o'z kasbiga va bolalarga mehr qo'ygan, yuksak madaniyatli, kelajak dunyoqarashga ega bo'lgan shaxs bo'lmog'i lozim. U pedagogika psixologiya, bolalar fiziologiyasi, etika, estetik va musiqa nazariyasining amaliy sohalaridan, musiqa o'qitish metodikasi fanlari, o'z tanlagan kasbining yo'nalishlaridan chuqur bilimiga ega bo'lmog'i kerak. Musiqiy xonandalik yo cholg'u ijrochiligi maxsus sinf o'qituvchisi musiqa san'atining nazariy va amaliy sohalaridan yetarli darajada bilim, ko'nikma va tajribaga ega bo'lishi lozim. U haqiqiy cholg'u, xushovoz xonanda, xor dirijyori, jo'rnavozchi, musiqa nazariyotchisi va amaliyotchi sifatida ish ko'rmog'i lozim.

Musiqa o'qituvchisining ijodkorligi shundaki, u bir soatlik darsga ssenariy muallifi, uni ijrochisi va rejissyori sifatida ish tutadi. Shu bois musiqa darsi "San'at darsi" - deyiladi.

Maktab hayotida musiqa o'qituvchisining faoliyat miqyosi kengdir. Sinfdan va maktab kollejdagi tashqari musiqa tarbiyasi turtarini tashkil etish va boshqarish, maktab yoki kollejdagi musiqa yo cholg'u tarbiyasining ommaviy shakllari masalan: Shoir va san'atkorlar bilan uchrashuv, ma'raza va konsertlar tashkil etish, "Navro'z bayrami", "Alifbe" bayrami, "O'zbekiston Vatani" bayrami, "Ilhom chashmalari" ko'rik tanlovlari, kasbiy professional ko'rik tanlovlari, jahon raqobatbardosh kadrlar tayyorlash va bohsqa musiqa haftaliklari kabi tadbirlarni uyushtirish, musiqa o'qituvchisi zimmasidagi vazifadir.

O'zbekistonning "Ta'lim to'g'risida" gi Qonunga ko'ra 9 yillik umumiy o'rta ta'lim, maxsus kasbiy yo'nalishlardan 5 yillik san'at maktablari, akademik taseylar va 3 yillik san'at kolleji joriy etildi. Musiqa ta'limining davlat ta'lim standartlari asosida yangi dastur ishlab chiqilib, yangi dastur mazmunida milliy musiqa meroslaridan to'laqonli foydalanish, ommaviy xalq kuylari va qo'shiqlar maqom, shashmaqom, dostonlar va bugungi zamonaviy musiqa o'z aksini topgan. Binobarin, jahon musiqa janrlaridan foydalanish va o'zligimiz maqomida chuqur o'rgangan xolda yangicha Estrada janrlari, ya'ni jahon Estrada san'atiga raqobatbardosh kuy qo'shiqlar yaratilishi lozimdir. Hozirda ishlayotgan o'quvchilardan ish mazmuni va uslubda yangilanish jarayonini talab etadigan Bunday talablar mazkur qo'llanmalar, tavsiyanomalar majmuida va nashr etilayotgan o'quv metodik qo'llanmalarda keng ma'noda yoritilmoqda. Yangi dasturlarni o'ziga xos yana xususiy tomoni shundan iboratki, musiqa madaniyati fanini asosi bo'lgan musiqa savodxonligini tarbiya to'rtirish lozim bo'lgan, qator musiqiy, qonuniyatlari, jumladan, musiqa nutqi, musiqa ifoda vositalari, musiqa shakllari, musiqaning tuzilishi va rivojlanishi, musiqaning zamonaviyligi kabilari chuqur mukammal o'rgatish kerak.

Demak, yangi dastur mazmunida dars o'tish uchun, musiqa o'qituvchisi o'zining musiqiy nazariy bilimlarini takomillashtirish lozim. Chunki, mamlakatimizda yosh avlodni Vatanga muhabbat ruhida tarbiyalashning muhim tarkibiy qismi nafosat tarbiyasi masalalarini, insoniy ma'naviy, ma'rifatli qilib tarbiyalash masalalarini hal qilishda jamiyat va davlat tomonidan qo'yilgan katta ma'suliyatni musiqa o'qituvchisi oldiga vazifa qilib qo'yilmoqda.

Xalqimizda «Qush uyasida ko'rganini qiladi» degan maqol bor. Har bir bola birinchi tarbiyani o'z ota-onasidan, oila a'zolaridan, o'z atrofidagi yaqin kishilardan oladi. Oiladagi ijobiy muhit, oila a'zolarining o'zaro munosabatlari, bir-biriga bo'lgan hummor e'tibor, mehribonlik, o'zaro yordam va ularning musiqaga bo'lgan munosabatlari bolalarda dastlabki tushuncha va ko'nikmalarining rivojlanib borishida asosiy o'rin tutadi. Bola shaxsi uning faoliyati jarayonida tarkib topadi. Zotan, o'quvchining faoliyati juda maroqli, o'ziga xos go'zal va shakl jihatidan rang-barangdir. Bu xil fazilatlar bolalarga xos bo'lgan doimiy extiyojga aylangandagina ulardagi faollik yanada ortadi. Maroqli va ma'naviy zavq beruvchi ana shu go'zal tuyg'u bolalar va o'quvchilarning ayniqsa, nafosat tarbiyasiga kuchli ta'sir ko'rsatadi. Binobarin, bolada namoyon bo'ladigan ilmiy badiiy-estetik tarbiya muhim ma'naviy go'zallikni puxta, zamin hozirlaydi.

Bolalar yoshlik xususiyatlarini e'tiborga olib uni ilk yoshidan tashkil qilish va yo'naltirish pedagog vazifasidir. Aks xolda bola rivojlanishida orqada qolish seziladi. Misol uchun bolalarni yoshida musiqaviy tovushlarning batandligi bo'yicha ajratib borishga o'rgatilmasa u yoshida bu vazifalarni uddalay olmaydi. Ruxshunoslar (psixologlar) bolalarda eshitish-sezishni uyg'unonishini ta'kidlaydilar. A.A.Lyubinskaya malumotlariga ko'ra bola hayotining 10-12 kunida tovushlarga munosabat seziladi. 2 oylik bola ovozga, skripka tovushlariga quloq solib tinch

qoladi. 4-5 oylik bolalar ovoz kelayotgan manbani izlaydilar. Qo'shiq kuylayotgan ovozga quloq tutadilar. To'g'ri rivojlanayotgan bola birinchi oylardan boshlab musiqa xarakteriga kompleks munosabatida bo'ladi, ya'ni ular quvonadilar yoki tinchib qoladilar.

Bola hayotining birinchi yili oxiriga borib kattalar qo'shig'iga g'uvillash bilan jo'r bo'lishga harakat qilishlari haqida qiziqarli ma'lumotlar bilan tanishish mumkin.

Adabiyotlar

1. O'zbek musiqa tarixi. 1-jild. T.: G'ofur G'ulom nomidagi adabiyot va san'at nashriyoti, 1972.
2. Ahmedov M., Ahmedova K. O'zbekiston xalq sozandalarini. T.: G'ofur G'ulom nomidagi adabiyot va san'at nashriyoti, 1974.
3. Hamidov H. Musiqa - qo'shiqchilik madaniyatimiz tarixi. T.: O'qituvchi, 1995.
4. S.Saidiy "SO'NMAS YULDUZ SHU'LASI (Estrada yulduzlari tarixi misolida)", T/ sharh kantonasi. J. 2000 yil 46-48 bb.

O'QUVCHI-YOSHLARDA BADIY-ESTETIK TARBIYANI SHAKLLANTIRISHDA MUSIQA SAN'ATINING TUTGAN O'RNI

Rahmonqulov Abdujabbor Nadjimovich,

dotsent, Qashqadaryo viloyati TXQTMO hududiy markazi, Amaliy fanlar va maktabdan tashqari ta'lim kafedrasida

Annotatsiya: Mazkur maqolaning mazmuni musiqa san'ati vositasida o'quvchi-yoshlarda badiiy-estetik tarbiyani shakllantirishga qaratilgan. Unda musiqa, uning inson qalbiga ta'sir kuchi, tarbiyaviy mohiyati haqidagi buyuk qomusiy olimlarimizning fikrlari, milliy va mumtoz madaniyatimizning jahon musiqa madaniyati rivojining barcha bosqichlarida o'zining muhimligi va asosiy falsafiy mazmuni bilan insoniyat ongiga ma'naviy ozuqa sifatida xizmat qilib, ularga estetik ta'sir berib kelayotganligi yoritilgan. Shuningdek, bugungi kunda O'zbekistonimizda musiqa ta'limi va tarbiyasining to'g'ri yo'lga qo'yilishi, milliy va zamonaviy musiqiy qadriyatlarimiz bilan bir qatorda jahon musiqa madaniyatining barcha imkoniyatlaridan to'la va samarali foydalanish imkoniyatlarini yaratib berilganligi haqida so'z yuritiladi.

Bugungi kunda asosiy e'tibor o'quvchi yoshlarning ta'lim-tarbiyasiga, ularning mustaqil fikrlaydigan, yuksak tafakkur egasi va ma'naviyatli insonlar bo'lib shakllanishlariga qaratilgandir. O'zbekistonimiz ta'kidlaganlaridek, "Yoshlarimizning mustaqil fikrlaydigan, yuksak intellektual va ma'naviy salohiyatga ega bo'lib, dunyo miqyosida o'z tengdoshlariga hech qaysi sohada bo'sh qo'lmaydigan insonlar bo'lib kamol topishi, baxtli bo'lishi uchun davlatimiz va jamiyatimizning bor har bir imkoniyatlarini safarbar etamiz" [1,14].

Yoshlarimizni ma'naviy ongini shakllantirishda, ularni komil inson qilib tarbiyalashda musiqa san'ati asosiy vositalardan biri bo'lib kelgan. Musiqa madaniy hayotimizda keng o'rin tutgan inson shaxsiyatini rivojlantirishda muhim ahamiyat kasb etadigan san'at turidir. Musiqa tarbiyasi nafosat tarbiyasining asosiy va murakkab qirralaridan biri bo'lib, atrofdagi go'zal madaniyatni to'g'ri idrok etishga va qadrlashga o'rgatadi. Shu bois, hamma davr va jamiyatda musiqa san'ati va uning taraqqiyotiga katta e'tibor berib kelingan.

Musiqa, uning inson qalbiga ta'sir kuchi, tarbiyaviy mohiyati haqida buyuk qomusiy olimlarimiz ham o'z asarlarida qimmatli fikrlarni aytib o'tishgan. Jumladan, Sharqning buyuk madaniyat olimi Abu Nasr Farobiy o'zining "Ixtiso il-ulum" (Ilmlarning kelib chiqishi) nomli risolasida musiqa san'ati ilmi haqida bunday deydi: "Bu ilm, o'z muvozanatini yo'qotgan (odamlar) xulqini o'zgartiradi, mukammallikka yetmagan xulqini mukammal qiladi, muvozanatda bo'lgan xulqini muvozanatdan muvozanatini saqlab turadi", deb izohlaydi. Shuningdek al Farobiy o'zining "Ixtiso il-ulum" nomli risolasida, bola shaxsi tarbiyalashda musiqa san'atining roli, maqsadi va vazifalarini haqida e'tirof etib o'tgan edi. Unda inson hayotida musiqaning ahamiyati qayd qilinib, "yo'qotgan insoniyatni musiqa olami, yaxshiyamki sen borsan, agar sen bo'lmaganingda insonlarning ahvoli qabul bo'ladi", - deya xitob qilinadi. Bobomiz Shayx Sa'diy esa "Musiqa odam ruhining qabul bo'ladi" - deb ta'kidlaydi.

Musiqa insonga tez ta'sir etuvchi emotsional hissiyotni aktiv rivojlantiruvchi vosita. Inson hayotida musiqa bilan ona allasi orqali tanishib, umrbod musiqadan zavq topadi va madad oladi. Musiqa insoniyatni ajralmas qismi bo'lib, u sehrli kuy va ahanglar, ajab tuyg'ular va hissiy kechinmalar

Шамаева Р.М. О некоторых особенностях проявления креативности в музыкально-педагогическом процессе	46
Файзуллаев Э.М. Хоразм сувора туркумлари	48
Abdullayev A.H. Umumta'lim o'rta maktablarida chizmachilik darslarini rivojlangan mamlakatlarda qullanilayotgan zamonaviy pedagoqik texnologiyalar asosida tashkil etish zamon talabi.	50
Саидий Саид Болтазода. Дарвиш али Чангий таълимоти ва замондошлари	51
Саидий Саид Болтазода. Музыка психологияси йўналишлари ва тармоклари	53
To'g'illov O.A. Dirjorlik mahoratini egallash pedagoqik uslubiyoti	56
Мўминов Ф. Х. Вокал ва замонавий музыка асарлари тахлили	58
Кузиева З.Э. Музыка маданияти ўқитувчиларининг малакасини оширишда "устоз – шогирд" усулларидан фойдаланишнинг аҳамияти.	60
Худойназарова Д.Г. Ўзбекистон қадимги фольклор ижрочилиги услубларининг жаҳон олимлари аҳамиятидаги ўрни. (Мамлакатимизда музыка таълими ва тарбияси ташкил этилиши тарихи мисолида).	62
Зоиров З.Р. Вихоро shashmaqomidan taralgan xorazm maqomi tarixiga bir nazar	64
Xasanova N. Shaxs kamolotini rivojlantirishda musiqiy estrada ijrochiligining tarbiyaviy ahamiyati	65
Rahmonqulov A.N. O'quvchi-yoshlarda badiiy-estetik tarbiyani shakllantirishda musiqa san'atining tutgan o'rni	67
Otmankulova Sh. N, Hamrayeva U. Sh Preparing future music teachers for choral conducting activity	69
Жалилов Э.К, Қодиров Ш. Музыка фольклори воситасида ўқувчилар маънавиятини юксалтириш	71
Дустов С.Д. Музыкально-эстетическое воспитание школьников в внеклассной работе	72
Хабибова Г.Г, Камолова С. Музыкальное воспитание детей в семье	75
To'rayeva Ch.N. Musiqi madaniyati fanida xalq og'zaki ijodiyotidan foydalanishning tarixiy bosqichlari.	77
Mamarasulzoda Z. A. O'zbek musiqa fol'klori namunalarini to'plash va yozib olish tarixiga bir nazar.	81
СЕКЦИЯ 3. СОЦИО-КУЛЬТУРНЫЕ ПРОБЛЕМЫ ОБРАЗОВАТЕЛЬНОГО ПРОСТРАНСТВА	
Литвак Р.А. Универсальная модель социально-педагогической деятельности	85
Богдан С.В. Генерирование социокультурного капитала личности в детском досуговом объединении	88
Рубцов С.Г, Бобр Т.А. Специфика воспитания детей с девиантным поведением в процессе социально-культурной деятельности	92
Кадыров Р.Р, Л. А. Николаева Этнокультурная идентичность в условиях современного общества	95

Шадиёв А. Я. Потенциал физкультурно-спортивной деятельности студентов вуза в социально-культурной среде	97
Ахметова К.С. Методологические основы ориентации студентов на культурные ценности	100
Атахужаев В. Оммавий ахборот воситалари – таъсирчан тарбия воситасидир	103
Odilov A.I., Tashpulatov M.F. The style of performance exist in Samarkand	105
Мадримов Б.Х. Традиции народного музыкального искусства Бухары	106
Аслонов Ш.Т. Бухоро. Навоий ва Самарқанд маҳаллий (фолклор) услубларини ўргатиш орқали ўқувчиларни маънавий-ахлоқий тарбиялаш	108
Xalilova X.X. "Fortepiano"ning paydo bo'lish tarixi va ergologiyasi	110
Авлиёкулов М. Педагогическое мастерство современного педагога	112
Ramazonov Sh.R Xalq amaliy san'ati orqali talabalarda ijodiy qobiliyatni shakllantirish	115
Mahmatov A. Sog'lom bola tarbiyasida xalq musiqasining o'rni	117
Ganjiyev F.F Psychological qualities of professional competence of preschool educational system leaders	118
Ёдгоров Н.Д. Тўлиқ тасвир ва ундан стереометрик масала ечишда фойдаланиш	120
Shukurov N. The task of parents of upbringing a child in the work "Tadbir al – Manozil" by Ibn Sino	123
Кайтаров Х.Ш Компьютерная графика как искусство в рекламе	125
Амонова З.У. Задачи подготовки учителей изобразительного искусства и инженерной графики в современных условиях	126
Азимов С.С. Способы восприятия мира архитектурных памятников	129
Мулюкова А.Г. Развитие аналитических умений теоретический аспект	131
Очилов З.С. Ёшлар тарбиясининг маънавий-ахлоқий ривожланиш босқичлари	135
Абдуллаев К.Ф. Ремесло-национальное отражение узбекского народа	136
Nayitov Obloqui Umumta'lim maktablarida zamonaviy innovatsiyalar orqali xor jamoasini tashkil etish	138
Supiyev SH.A. Der ältere Lehrer des lehstuhls "interkulturellen fremdsprachen"	139
Xudoyorov U.X. Yosh avlodni ongini rivojlantirishda musiqa fanining ro'li	142
Saidova O.N. Musiqiy ta'limda innovatsion pedagogik texnologiyalardan foydalanish uslublari	144
Soxibova S.A. Ta'lim-tarbiya samaradiligiga erishishda motivatsiyaning roli	145
Asadova H.X. Boshlang'ich sinf o'quvchilarning iqtisodiy ongini shakllantirishning ahamiyati	146
Hamroyeva G.T. Boshlang'ich sinf o'quvchilarini kasbga yo'naltirish imkoniyatlari	147